

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ - 24/01/2024

Το ανθρώπινο πρόσωπο του ΣΕΔΕ

Το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών εξασφαλίζει πόρους για την κλιματική δράση και τη μετάβαση σε ένα βιώσιμο μοντέλο. Ένα μίνι ντοκιμαντέρ, σε συνεργασία του Green Tank και του Carbon Market Watch για το έργο Life ETX, αφηγείται πώς αυτοί οι πόροι από το ΣΕΔΕ γίνονται δράσεις για τη νεολαία στη λιγνιτική περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας, ενισχύοντας τη συμμετοχή της στη Δίκαιη Μετάβαση.

Το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ), η ναυαρχίδα της ευρωπαϊκής κλιματικής πολιτικής, είναι υπεύθυνο για τον δραστικό περιορισμό της λιγνιτικής παραγωγής σε ολόκληρη την Ευρώπη με αποτέλεσμα τη μεγάλη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τα τελευταία χρόνια. Εκτός όμως από τη συμβολή του στην προστασία του κλίματος, το ΣΕΔΕ έχει και μια κοινωνική διάσταση.

Η Ελλάδα ήταν το πρώτο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποφάσισε να διοχετεύσει μέρος των εσόδων από το ΣΕΔΕ για την ενίσχυση της Δίκαιης Μετάβασης των λιγνιτικών περιοχών. Μέσα από αυτό το Εθνικό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, που διαχειρίζεται το Πράσινο Ταμείο, χρηματοδοτούνται δράσεις για τον μετασχηματισμό του τοπικού οικονομικού και παραγωγικού μοντέλου αυτών των περιοχών. Σήμερα, στη λιγνιτική περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας - την περιφέρεια με την υψηλότερη ανεργία και ειδικά ανεργία νέων συγκριτικά με τις ανθρακικές περιφέρειες της Ευρώπης - νέοι και νέες ωφελούνται από τέτοιες δράσεις και μας δείχνουν το ανθρώπινο πρόσωπο του ΣΕΔΕ.

Το μίνι ντοκιμαντέρ με τίτλο «[Δίκαιη Μετάβαση και συμμετοχή των νέων στις λιγνιτικές περιοχές της Ελλάδας](#)», υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου [Life ETX](#) και της εκστρατείας Human Stories σε συνεργασία του Green Tank και του Carbon Market Watch. Στόχος της εκστρατείας είναι να παρουσιάσει τα κοινωνικά οφέλη από τους πόρους του ΣΕΔΕ σε διαφορετικές χώρες της ΕΕ-27 καθώς και τι μέτρα χρειάζεται να ληφθούν ώστε οι κλιματικοί πόροι να έχουν ορατό αντίκτυπο στην καθημερινότητα των πολιτών.

Ενδυνάμωση των νέων

Στην ιστορία από την Ελλάδα, μέλη του **Ομίλου Ενεργών Νέων Φλώρινας** που σήμερα ζουν και εργάζονται στην Κοζάνη και τη Φλώρινα, αφηγούνται πώς ο Όμιλος αξιοποιεί τους πόρους του ΣΕΔΕ για δράσεις για τη νεολαία. Συγκεκριμένα, τα ιδρυτικά μέλη του Ομίλου, **Κώστας Φιλιππίδης** και **Κωστής Στεργίου**, συζητούν για τα εμβληματικά έργα του Εκπαιδευτικού Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας που λειτουργεί από τον Νοέμβριο 2022 στον Δήμο Αμυνταίου και του Κέντρου Νεολαίας, Έρευνας και Καινοτομίας που κατασκευάζεται σήμερα στη Φλώρινα. Και τα δύο αυτά έργα υποστηρίχθηκαν από τους εθνικούς πόρους που έχει στη διάθεσή της η Ελλάδα από το ΣΕΔΕ, απαντώντας στις ανάγκες της τοπικής νεολαίας για ενημέρωση σχετικά με την ενεργειακή μετάβαση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, για εκπαιδευτικά προγράμματα, για σύνδεση με την αγορά εργασίας αλλά και για κινητικότητα και ανταλλαγή με νέους και νέες από άλλες χώρες.

Η **Ραφαηλία Γεωργία Στιούκη**, μέλος του Ομίλου, εντοπίζει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νέοι και οι νέες της περιοχής και περιγράφει πώς η συμμετοχή της σε δράσεις για τη νεολαία έχει συμβάλει στην ενδυνάμωσή της για έναν πιο ενεργό ρόλο στη Δίκαιη Μετάβαση με δικές της ιδέες και προτάσεις.

Αναγκαία βήματα για τη διάθεση των πόρων

Από το 2018 έως το 2023, οι εθνικοί πόροι που έχουν συγκεντρωθεί για τη Δίκαιη Μετάβαση μέσω του ΣΕΔΕ αγγίζουν το ποσό των 127-128 εκατομμυρίων ευρώ. Εκ μέρους του **Green Tank**, εταίρου του έργου Life ETX, η **Ιόλη Χριστοπούλου**, Διευθύντρια Πολιτικής, παρουσιάζει πώς η τοπική αυτοδιοίκηση των λιγνιτικών περιοχών, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και διαχρονικά οι κυβερνήσεις υποστήριξαν την ιδέα για αξιοποίηση των πόρων του ΣΕΔΕ για τη Δίκαιη Μετάβαση. Παράλληλα, επισημαίνει την ανάγκη να αντιμετωπιστούν καθυστερήσεις στη διοχέτευση των πόρων και να δημιουργηθεί ένας ενιαίος σχεδιασμός, καθώς μέχρι σήμερα «*οι πόροι δίνονται σε διαφορετικές διάσπαρτες δράσεις και όχι στο πλαίσιο ενός συνεκτικού σχεδιασμού για τον μετασχηματισμό των λιγνιτικών περιοχών και ως πραγματικό συμπλήρωμα στους πόρους του ευρωπαϊκού Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης*».

Τέλος, ο **Sam Van den plas**, Διευθυντής Πολιτικής της οργάνωσης **Carbon Market Watch**, σχολιάζει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στον τομέα της ενέργειας λόγω του ΣΕΔΕ και υπογραμμίζει ότι οι πόροι που εξασφαλίζονται πρέπει να διατίθενται για τη στήριξη των λιγνιτικών περιοχών και μια δίκαιη μετάβαση για όλους και όλες.

Το μίνι ντοκιμαντέρ συνοδεύεται από [εκτενέστερες συνεντεύξεις](#) των ατόμων που συμμετείχαν στη δημιουργία του.

Στο πλαίσιο της εκστρατείας παρουσιάζονται επίσης [μίνι ντοκιμαντέρ και συνεντεύξεις](#) από την Πορτογαλία και το Βέλγιο, σε μια συνεργασία της οργάνωσης Carbon Market Watch με τις οργανώσεις ZERO και Bond Beter Leefmilieu (BBL), εταίρους του έργου Life ETX.

Το έργο [Life ETX](#) έχει ως στόχο τη διαμόρφωση ενός ΣΕΔΕ που θα ωφελεί τόσο το κλίμα όσο και τους πολίτες. Υλοποιείται από 10 εταίρους, μεταξύ των οποίων και το Green Tank, με συντονιστή το Carbon Market Watch και χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει συμφωνίας επιχορήγησης αρ. LIFE20 GIC/BE/001662 και συγχρηματοδότηση από το European Climate Foundation.

Σημειώσεις προς συντάκτες/συντάκτριες:

- Το μίνι ντοκιμαντέρ με τίτλο «Δίκαιη Μετάβαση και συμμετοχή των νέων στις λιγνιτικές περιοχές της Ελλάδας» καθώς και οι εκτενέστερες συνεντεύξεις με τα άτομα που συμμετέχουν σε αυτό είναι διαθέσιμα [σε αυτόν τον σύνδεσμο](#) με αγγλικούς υπότιτλους.
- Το υλικό της εκστρατείας Life ETX - Human Stories με τα ντοκιμαντέρ και τις συνεντεύξεις από την Ελλάδα, την Πορτογαλία και το Βέλγιο είναι διαθέσιμο [σε αυτόν τον σύνδεσμο](#).
- Για την αξιοποίηση των εθνικών πόρων από το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών μπορείτε να διαβάσετε το κείμενο πολιτικής του Green Tank με τίτλο «Εθνικοί Πόροι για τη Δίκαιη Μετάβαση» που δημοσιεύτηκε τον Μάιο 2023 και είναι διαθέσιμο σε [αυτόν τον σύνδεσμο](#).